કરીમા

બા

માએની.

મુંબઈ,

અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ''જોબ પ્રીંટીંગ'' પ્રેસમાં

છાપીયું છે.

૧૮૭૩

કરીમા

બા

માએની.

મુંબઈ,

અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ''જોબ પ્રીંટીંગ'' પ્રેસમાં

છાપીયું છે.

૧૮૭૩

દીબાચો.

જ ...ાના ગીરદસતથી આપણા નામીચા પુરાતમ વતન ઈરાન છોડીને હીંદુસતાંનમાં આપણે મુકાંમ કીધો તે વાતને આજે બારસો વરસ વહી ગયાંછે. વતન છોડીઉ તેની સાથે, બરાબર બોલીરીતો, આપણે આપણા પાક જરથોશતી મજબ શીવાય સરવે છોડીઉ, અને બધું તો રહ્યુ પણ આપણી અસલ ભાખા ફારસી તે તજીને ગુજરાતી પકડીઆથી આપણને કંઈ થોડો ટોટો થયો નથી. ઈ ભાખાનો અભીઆશ આપણા દસતુરો તેમજ બીજાઓ આગલા વખતમાં થીક કરતા હતા પણ જેમ જેમ ઈંગરેજીનો ફેલાવો વધતો થતો ગયો તેમ તેમ ઈનો અભીઆશ ઘટતો ચાલયો. પણ હાલમાં ખુશી થવાને કારણછે કે ઈ નામીચી ભાખાને મુંબઈની ચુની વરસતીની પરીખશામાં દાખલ કરવાથી ઈના બે મુલા જવેરોથી આપણા જુવાનીઆ ઘણે દરજજે પાછા વાકેફ થશે. સેકશાદી નામના પરખીયાત ફારસી સાહેરે 'કરીમા' નામનુ પુસતક રચીઉછે તે ઈ ભાસાના ઊમદા રતનના માનુ ઈક રતનછે. લગભગ ૬૦ વરશની વાત ઊપર ઈક જરથોશતી શેઠની ખાઈશથી કરીમાનો ગુજરાતીમાં બેત શાથે તરજુમો છાપવામાં આવીઓ હતો. તે પુસતક હાલમાં મલી શકતુ નથી તેથી આપણા તોળાના ઈક અકાબર શાહેબની ખાશ ફરમાશથી અને તેવનના તથા બીજી સખી વજુદ ગરસથોના આશરા તળે આ ચોપડી ઘણાઈક સુધારા સાથે છાપીછે. અને આશા રાખવામા આવેછે જે ઈમાં જે કંઈ ભુલચુક નજર આવે તે ઊપર રેમ દીલી વાંચનારે દરગુજર કરવી.

કરીમા બા માએની.

બેત. { કરીમા બે બખશાએ બર હાલે મા,
{ કે હસતીમ અસીરે કમંદે હવા.

માઇની—એ ખોદા તું મારી હાલત ઊપર બખશેશ કર, સબબકે હું લોભના ફાંદામાં ફસેલો છેઊ. એ ટલેજે સાહેર તે કરીમે દાદગારને અરજ ગુ જારેછે કે આઇ ફાંની દુનીઆમાં આદમી લો ભના દરીઆમાં ગરક થઇલોછે તેની અંદરથી તું તેને બહાર કહાડ.

બેત. { ન દારીમ ગએર અઝ તો ફરીઆદ રસ,
{ તોઈ આસીઆંન રા ખતા બખશો બસ.

માઇની—તારા વતરેગે હમારી ફરીઆદ સાંભળનાર કોઈ નથી, સબબ તું ગુનેહગારોના ગુનાહનો માફ કરનારછે અને બસ, ઈઆને તુ વગર બીજો કોઈ હમોને છોડવનાર નથી.

બેત. { નેધેદાર મારા ઝે રાહે ખતા,
{ ખતા દર ગોઝારો સવાબમ નોમા.

માઇની—હમોને ગુનાહના રસતાપરથી સંભાળી રાખ, ઈઆને દુર ચલાવ, હમારો ગુનાહ માફ કર અને નેક રસતો દેખાડ.

હર નઅતે પએગમબર સલ અલાહો
અલએહે વ સલમ.
પેગામબરની તારીફ, તેના ઊપર ખોદાઈના
આશીરવાદ અને સલામ હોજો.

બેત. (ઝબાન તા બોવદ દર દેહાંન જાએગીર,
(સનાએ પએગમબર બોવદ દેલ પઝીર.

માઈની—જાંહાંસુધી જીભ મોહોડામાંછે, તાંહાંસુધી પે
ગમબરની વખાણ કરવી દીલ પસંદછે.

બેત. (હકીકે ખોદા અશરફે અમબીઆ,
(કેહ અરશો મજીદશ બોવદ મોતકા.

માઈની—તે પેગામબર ખોદાનો દોશત અને કુલ પેગામ
બરોથી મોટોછે, અને નવમુ આસમાન તેની
બેઠકછે.

બેત. (સવારે જેહાંગીર યકરાન બોરાક,
(કેહ બોગઝશત અઝ કસરે નીલી રેવાક.

માઈની—બોરાક નામના યકરાની જાતના ઘોડાનો દુની
આને જીતનાર સવાર બધા આસમાન પસાર
કરી ગયો, ઈઆને મુસલમાન લોક કહેછેકે મ
હમદ પેગામબર બોરાક નામના ઘોડાપર સવાર
થઈને નવ આસમાન ઓલંગી ગયો; જેને
આરબી ભાસામાં મેહરાજ કહેછે.

ખેતાબબે નફસ
પોતાના જીવને નસીહત કરેછે.

બેત. (ચેહેલ સાલે ઓમરે અઝીઝત ગોઝશત,
(મેઝાજે તો અઝ હાલે તફ્લી નગશત.

માઈની—શેખશાદી પોતાના જીવને કહેછેકે તારી પીઆ
ફી ઊમરના ચાલીશ વરશ ગુજરી ગયાં તોપણ
તારો સવભાવ બચપણની હાલતમાંથી ફેરવાયો
નથી ઈઆને તારામા હજુર બચગીનો ભાગ
વધતોછે.

બેત. { હમેહ બા હવા ગેરા હવસ સાખતી,
દમીબા મસાલેહ નપર દાખતી.

માઈની—તેં ઈ બધાં વરશ લોભને લાલચમાં ગુમાવીઆ
અને ઈક પળબી નેક કામમા વેઆન આપીઊ
નહી.

બેત. { મકોન તકીએહ બર ઓમરે નાપાએદાર,
મબાશ ઈમન અઝ બાઝી એરૂઝગાર.

માઈની—તારી નાપાઈદાર ઊમર ઊપર તકીઆ ના કર
ઈઆને ભરોસો ના રાખ અને આ મકર ભ
રેલા જમાનાના ફરેબથી તું નચીંત ના રહે.

દર મદહે કરમ.
મેહરબાનીની વખાણમાં.

બેત. { દેલા હરકેહ બેનહાદ ખાને કરમ,
બેશોદ નામદારે જેહાંને કરમ.

માઈની—ઈ દીલ જે કોઈઈ મેહેરબાનીનો ખુમચો ધરેઓ
તે બખશીશની જેહાંનમાં નામદાર થયો ઈ
આને બખશેશ કરનારનું દુનીઆમા નામ ની
કળેછે.

બેત. { કરમ નામદારે જેહાંનત કોનદ,
કરમ કામગારે અમાનત કોનદ.

માઈની—મેહેરબાની તુંને દુનીઆમાં નામદાર કરેછે અ
ને મેહેરબાની તુને હમેશાં સુખી રાખેછે.

બેત. { વશફે કરમ દર જેહાંન કાર નીસત,
વજીન ગરમતર હીચ બાઝાર નીસત.

માફની—મેહેરબાની જેવું દુનીઆમા સારૂ કામ બીજુ કઈ નથી, અને કે કરતાં વધારે ગરમ બજાર બીજુ કોઈ નથી, ઈઆને મેહેરબાનીની લોકોને ભારે ઊલત હોયછે.

બેત. { કરમ માયે એ શાદમાંની બોવદ,
કરમ હાસેલે ઝેનદગાની બોવદ.

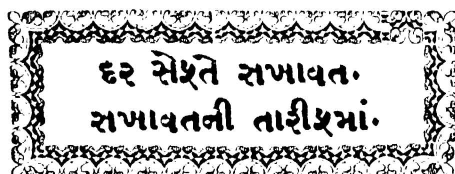
માફની—મેહેરબાની ખુશી ખુશાળીની પુજીછે, અને મેહેરબાનીથી જીંદગી હાસેલ થાયછે ઈઆને ઊમર વધેછે.

બેત. { દેલે આલમી અઝ કરમ તાઝદાર,
જેહાનરા બે બખશેશ પોર આવાઝેહદાર.

માફની—આલમનુ દીલ મેહેરબાનીથી તાજુ રાખ અને જેહાનને મેહેરબાનીથી આવાજ ભરેલી રાખ, ઈઆને મેહેરબાનીથી તારૂ નામ દુનીઆમાં ખુબી ભરેલુ રાખ.

બેત. { હમેહ વકત શોદર કરમ મોસતકીમ,
કે હસત આફરીનંન દેહે જાન કરીમ.

માફની—તમામ વખત મેહેરબાનીના કામમા મજબુત રહે સા વાસતે જે જાનનો પેદા કરનાર બખશેશનો કરનારછે.

દર સેફતે સખાવત.
સખાવતની તારીફમાં.

બેત. { સખાવત કોનદ નીક બખત એખતીઆર,
કે મરદ અઝ સખાવત શવદ બખતીઆર.

માઈનો જે કોઈ નેકબખત ઈન્સાને ભાગ્યવાંન હોયછે તે સખાવત કરેછે, સા વાશતે જે મરદ સખાંવત કીધાથી ભાગ્યવાન થાયછે.

બેત. { બે લોતફે સખાવત જેહાંનગીર બાશ,
દરફીક લીમે લોતફે સખા મીર બાશ.

માઈની—મેરબાની અને સખાવતથી જેહાનનો જીતનાર થા અને મેરબાની તથા સખાવતના મુલકમાં અમીર થા.

બેત. { સખાવત બોવદ કારે સાહેબ દેલાન,
સખાવત બોવદ પીશાહ એ મોક બેલાન.

માઈની—સખાવત કરવી કે સાહેબદેલ લોકોનુ કામછે અને સખાવત કરવી કે ભાગ્યસાળી લોકોનો પેશોછે.

બેત. { સખાવત મેસે કે બરા કીમીઆ સત,
સખાવત હમેહ દરદ હારા દવા સત.

માઈની—સખાવત કીતાઈલાં તાંબાનુ કીમીઊંછે ઈન્સાને જેમ કીમીઆગર તાંબાનુ સુંનું કરેછે તેમ સખાવત ઈનશાનને જેબ આપેછે અને સખાવત તમાંમ દરદનો દારૂછે.

બેત. { મશો તા તવાન અઝ સખાવત બરી,
કેહ ગુએ બેહી અઝ સખાવત બરી.

માઈની—જાંહાંસુધી તારેથી બને તીઆં સુધી સખાવત કરવાથી કંતાળતો ના ઈન્સાને પાછો હઠતો ના, કારણકે નેકીનો ખુટો ઈન્સાને તાજ સખાવત કીધાથીજ તુ જીતશે.

દર મઝમમત એ બખીલ.
બખીલને ઠપકો.

બેત.{ અગાર ચરખ ગારદદ બે કામે બખીલ,
વર ઈકબાલ બાશદ ગોલામે બખીલ.

માઈની—અગાર બખીલની મોરાદ પરમાણે આસમાન ફરે ઈઆને જેમ બખીલ ચાહે તેમ થાય, અગર નસીબ બખીલનો ગોલામ થઈ રહે.

બેત.{ અગાર દર કફશ ગંજે કારૂન બોવદ,
વગાર તાબેઆશ રોબએ મસકુન બોવદ.

માઈની—અને અગાર તેના હાથમાં કારૂનનો ખજાનો હોય અને અગાર તેના તાબામા ચોખુણ મુલક હોય.

બેત.{ ને અરઝંદ બખીલ આન કેહ નામશ બરી,
વગાર રૂઝગારશ કોનદ ચાકરી.

માઈની—અગાર જમાનો તે બખીલની સેવામાં રહે તોપણ તારે તેનુ નામ લેવુ સજાવર નથી.

બેત.{ મકોન અલતે ફાતી બે માલે બખીલ,
મબર નામે માલો મનાલે બખીલ.

માઈની—તું હરગેજ થાઈ બખીલના માલ મતાની દરકાર ના કર અને બખીલના માલ મતાનુ નામ ના લેતો.

બેત.{ બખીલ અર બોવદ ઝાહેદે બેહરો બર,
બેહેશતી નબાશદ બે હોકમે ખબર.

માઈની—બખીલ અગાર દરીઆ અને ખુશકીનો પરહેજગાર હોય, પણ કેતાબના હોકમ મુજબ તે બેહેશતમાં નહી જાય.

બેત. { બખીલ અરચેહ બાશદ તવંગર બ માલ,
બેખારી ચો મોફલેસ ખુરદ ગુશ માલ.

માઈની—અગર બખીલ માલથી તવંગર હોય, તોપણ ગરીબ મીસકીનની માફક ધકેલા ખાઈ.

બેત. { સખીઆંન જે અમવાલ બર મી ખુરંદ,
બખીલાંન ગમે સીમોઝર મી ખુરંદ.

માઈની—સખી લોક પોતાના માલથી ફળ ખાઈછે ઈઆને ફાઈદા મેલવેછે અને બખીલ સુના રૂપાંનો ગમ ખાઈછે સા વાસતે જે રખેને મારો માલ તથા જર ખરચાઈ અથવા લુંટાઈ.

દર સેફતે તવાજો.
નમવાની તારીફમાં.

બેત. { દીલાગર તવાજો કોની ઈખતીઆર,
શવદ ખલકે દુનીઆ તોરા દુસતદાર.

માઈની—ઈ દીલ અગર નમતુ તું અખતીઆર કરેતો કુલ દુનીઆના લોક તારા દોસતદાર થાઈ.

બેત. { તવાજો કોનદ હરકેહ હસત આદમી,
નઝીબદ જે મરદોમ બજોઝ મરદોમી.

માઈની—જે કોઈ આદમી હોયછે તે નમનતાઈ કરેછે ઈઆને નમનતાઈ કરવી આદમીને ઘટેછે અને ઈનસાંનને નમવાની ઈનસાનીઅત વગર બીજુ કઈ જેબ દેતું નથી. ઈઆને નમનતાઈ થી માણસ બીરાજેછે.

બેત. { તવાજો બોવદ હોરમત અફઝા ઈતો,
કોનદ દર બેહેશતે બરીન જા ઈતો.

માઈની—નમવુ તારી હોરમત ઈઆને બુજોરગીને વધાર નારછે અને નમવુ સૌથી ઊંચા બેહેશતમા તારી જગા કરેછે ઈઆને મુઆ પછી તુંને ઊંચુ બેહેશત મલેછે.

બેત. {તવાજો ઝીઆદત કોનદ જાહરા,
કેહ અઝ મેહર પર તઓ બોવદ માહરા.

માઈની—નમવુ મરતબાને જીઆદા કરેછે, જે મીસાલે કે આફતાબથી માહતાબને રોશનીછે. ઈઆને નમવુ આફતાબ મીસાલેછે અને મરતબો માહ તાબ મીસાલેછે. તે નમવાના આફતાબથી મરતબાના માહતાબને રોશની પોહોચેછે.

બેત. {તવાજો કલીદે દરે જંન તસત,
સરફરાઝી ઓ જાહરા ઝીનતસત.

માઈની—નમવુ બેહેશતના દરવાજાની કુંચીછે, અને નમવુ બોજોરગી તથા મરતબાનો સાણગારછે.

બેત. {તવાજો અઝીઝત કોનદ દર જેહાન,
ગેરામી શવી પીશે દેલહા ચુ જાન.

માઈની—નમવુ જાંહાંનમાં તુને પેઆરો કરે અને આથી તુ લોકો આગળ જીવની માફક પેઆરો થશે.

બેત. {કસીરા કેહ ગરદન કશીદર સર અસત,
તવાજો અઝુ આફતન ખુશતર અસત.

માઈની—જે કોઈ દોલતમંદ તથા મોટા લોકછે તે લોકોને નમવુ સજાવરછે.

બેત. {કસીરા કેહ આદત તવાજો બોવદ,
ઝે જાહો જલાલશ તમતો બોવદ.

માઈની—જે સખશને નમવાની આદત હોય તે શખશ દોલત અને મરતબાથી ફાઈદો પામે.

બેત. { તવાજો મદાર અઝ ખલાએક દરીગ,
કે ગરદન અઝાન બર કશી હમચુ તીગ.

માઈની—આલમના લોકથી નમવું છુપું ના રાખ, શા વા સતે જે નમવાથી તું તલવારની મીસાલે ગરદ ન ઊંચી ખેંચશે ઈઆને બુજરગી પામશે.

બેત. { તવાજો કોનદ મરદરા સરફરાઝ,
તવાજો બોવદ સર વરાન રા તેરાઝ.

માઈની—નમવું માણસને સરફરાજ ઈઆને મોટા કરે છે અને નમવું સરદારોનો સણગારછે.

બેત. { તવાજો કોનદ હુશમંદે ગોઝીન,
નેહદ શાખે પોર મીવેહ સર બર ઝમીન.

માઈની—જે કોઈ ઘણો દાનાવ હોય તે નમવુ અખતીઆ ર કરે, જેમ મેવા ભરેલી દાંખલી ભારથી પોતા નું સર જમીન ઊપર નાખેછે ઈઆને વાંકી વ ળી જાઈછે તેમ વધારે અકળમંદ આદમી ઘણો નમેછે.

બેત. { તવાજો ઝે ગરદન ફરાઝાન નેકુસત,
ગદાગર તવાજો કોનદ ખુઈએ ઊસત.

માઈની—મોટા લોકને નમવું ઘણું બેહતરછે, અગર ગરીબ નમે તેતો તેની ખસલતછે.

બેત. { તવાજો બોવદ માઈઅએ દુસતી,
કે આલી બોવદ પાઈઅએ દુસતી.

માઈની—નમવું દોસતીની પુંજીછે, કે નમવાથી દોસતીનો મરતબો ઘણો બુલંદ થાઈછે.

દર મઝમતે તકબોર.
મગરૂરીના ધીકકારમાં.

બેત.{તકબોર મકોન ઝીનહાર એ પેસર,
કે રૂઝી ઝ દસતશ દર આઈ બસર.

માઈની—ઈ છોકરા હરગેજ થાઈ તકબોરી ઈઆને ગરૂરી ના કર સબબ કે એક દહાડો તકબોરીના હાથથી તું ઠોકર ખાશે.

બેત.{તકબોર ઝેદાના બોવદ નાપસંદ,
ગરીબ આએદ ઈન મઆની અઝહુશમંદ.

માઈની—તકબોરી કરવી દાનાવ લોકને નાપસંદછે અને ઈ વાત દાનાવોને અજબ લાગેછે.

બેત.{તકબોર બોવદ આદતે જાહેલાન,
તકબોર નેઆઅદ ઝસાહેબ દેલાન.

માઈની—તકબોરી કરવી જાહેલ ઈઆને નાદાન લોકોની ટેવછે જે કોઈ બુજોરગ લોકછે તે તકબોરી નહી કરે.

બેત.{તકબોર અઝાઝીલ રા ખાર કરદ,
બેઝેનદાને લેઆંનત ગેરેફતાર કરદ.

માઈની—તકબોરીઈ અઝાઝીલ ફરેસતાને ખોઆર કીધો અને લેઆંનતના બંદીખાનામાં ગીરફતાર કીધો ઈઆને મુસલમાનો ઈમ કહેછે જે ખોદા તાલાઈ બાવા આદમને પેદા કીધો તીઆરે તમામ ફરેસતાઓને હોકમ કીધો કે ઈ પેહેલા પેદા કીધેલા આદમીને તમે સેજદો કરો, તેવારે સઘળા ફરેસતાઓઈ તેમ કીધું. પણ આઝઝીલ નામનો ફરેસતો હતો તે પોતાના

માથામાં મગરૂરી લાવ્યો અને કેહવા લાગો જે
હુ નુરાની ફરેસતો અને આગ્યે આદમ ખાકી
છે વાશતે ફીને શેજદો નહી કરૂં. ફીવી તક
બોરી કીધાથી તે ખુઆર થયો.

બેત. {કસીરા કે ઓદત તકબોર બોવદ,
{સરશ પોર ગરૂરો તસવવોર બોવદ.

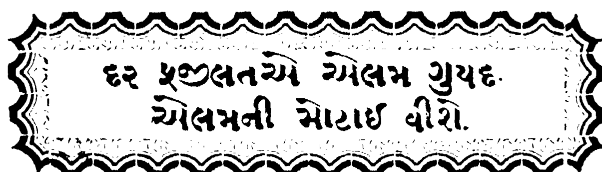
માફીની—જે કોઈને તકબોરીની આદત હોય તેનું માથું
મગરૂરી અને ગુમાન ભરેલુ હોઈ.

બેત. {તકબોર બોવદ માઈઅગ્યે મોદ બરી,
{તકબોર બોવદ અસલે બદ ગોહરી.

માફીની—તકબોરી કરવી કમબખતીની પુંજીછે અને તક
બોરીછે તે બે ગુનીઆદીનુ થડછે.

બેત. {ચુદાની તકબોર ચરા મીકોની,
{ખતા મીકોની ઓ ખતા મીકોની.

માફીની—જેવારે તુ જાણેછે કે તકબોરી કરવી સારી નથી
તો તકબોરી સા વાસતે કરેછે અને ફીમ કરવા
માં તુ મોટી ભુલ કરેછે

બેત. {બની આદમ અઝ એલમ યાબાદ કમાલ,
{ન અઝ હશમતો જાહો માલો મનાલ.

માફીની—આદમીનું ફરજંદ ફીલમથી મોટાઈ પામેછે, દ
મામથી તથા દોલતથી તથા માલ મતાથી કમા
લીઅત પામતુ નથી.

બેત. { ચુશમ અઝ પએ એલમ બાયદ ગોદાખત,
કે બી એલમ નતવાન ખોદારા શનાખત.

માઈની—એલમની પછવાડે મીનઅતી મીસાલે બળવુ જોઈએ ઈઆને પોતાની જાતને એલમની પછવાડે તાવવી જોઈએ, કેમકે બીન ઈલમે ખોદાને પીછાની નહી શકાય.

બેત. { ખેરદમંદ બાશદ તલબગારે એલમ,
કે ગરમ અસત પેવસતેહ બાઝારે એલમ.

માઈની—જે કોઈ અકલમંદ હોય તે ઈલમનો શોધનાર હોય, સા વાસતે જે ઈલમનુ બજાર હમેશાં ગરમછે.

બેત. { કસીરા કે શોદ દર અઝલ બખતયાર,
તલબ કરદને એલમ કરદ એખતીઆર.

માઈની—જે શખશને પેહેલેથીજ નશીબે ઈઆરી કીધી હોય તેજ શખશ એલમ શોધવો એખતીઆર કરેછે.

બેત. { તલબ કરદને એલમ શોદ બરતો ફરઝ,
વગર વાજેબ અસત અઝ પએઆશ કતે અરઝ.

માઈની—ઈલમ સોધવો ઈ તારી ફરજછે જોકે તેને સારૂં તુને સરજમીન ફરવી પડે.

બેત. { બેરઓ દામને એલમ ગીર ઓસતવાર,
કે એલમત રસાનદ બેદાર ઓલ કરાર.

માઈની—તું જા અને વીદીઆની દામન મજબુત પકડ, કે વીદીઆ તુંને બેહેશતમાં લઈ જાએ.

બત. { મગોઆ મુઝ જોઝ એલમ ગર આકેલી,
કે બી એલમ બુદન બોવદ ગાફેલી.

માઈની—અગર તુ દાના હોયતો ઈલમ વીના બીજુ કઈ

ના શીખ, શા વાસ્તેજ ઈલમ વગર ગફલત ત
થા નાદાનીમાં રહેવું છે.

બેત. { તોરા એલમ દરદીનો દોનીઆ તમામ,
{ કે કારે તો અઝ એલમ ગીરદ નેજામ.

માઈની—વીદ્યોઆ તુંને ધરમમાં અને દુનીઆમાં બધે
જોઈએ કારણકે તેથી તારૂ કામ મજબુતી
પકડશે.

દરેમ તેના અઝ સોહબતે જાહેલાન.
નાદાનોની દોસતીથી દુર રહેવા વીશે.

બેત. { દેલાગર ખેરદ મંદીઓ હુશીઆર,
{ મકોન સોહેબતે જાહેલાન એખતીઆર.

માઈની—ઈ દીલ અગરજો તુ દાના તથા હુશીઆર હો
યતો જાહેલ ઈઆને નાદાન લોકોની સંગત ના
પકડ.

બેત. { ઝે જાહેલ હઝર કરદન અવલા બોવદ,
{ કઝુ નંગે દુનીઆ વ ઓકબાર બોવદ.

માઈની—નાદાનથી દુર રહેવું બેતર છે કારણ કે તેની દો
સતીથી દુનીઆ તથા આકેબતમાં શરમીનદગી
પોહોચે છે.

બેત. { ઝે જાહેલ ગોરીઝંદેહ ચુન તીર બાશ,
{ ન આમી ખતેહ ચુન શકરો શીર બાશ.

માઈની—નાદાન આગળથી તીરની માફક નાહાસી જા
ઈઆને કમાનમાંથી જેમ તીર નાહાસે છે તેમ
તુ નાદાનથી નાહાસ અને જેમ ખાંડ દુધમાં
મળી જાઈ છે તેમ મલી નાજા.

બેત. { તોરા અજદહાહ ગર બોવદ યારે ગાર,
અઝાન બેહ કે જાહેલ બોવદ ગમ ગોસાર.

માઈની—અગરજો મુશકેલીની વખતે અઝદહા તારો દોસ્ત ત ઈઆને મદદગાર હોય તે નાદાન દોસ્ત કરતા ભલોછે.

બેત. { અગર બેસસે જાનેતો આકેલ બોવદ,
બેહઅઝ દુસ્ત દારી કે જાહેલ બોવદ.

માઈની—અગરજો તારા જીવનો દુશમન દાના હોય તે નાદાન દોસ્ત કરતા ભલોછે.

બેત. { ઝે જાહેલ નેઆયદ જોઝ અફઆલે બદ,
કઝુ નશનવદ કસ જોઝ અકવાલે બદ.

માઈની—નાદાનોથી ભુડાં કામો સીવાય બીજુ, અને તેનાથી કોઈ ભુડાં શુખન સીવાય બીજુ કઈ શાં ભળે નહી.

બેત. { સરનજામે જાહેલ જેહેનનમ બોવદ,
કે જાહેલ નેકુ આકેબત કમ બોવદ.

માઈની—આખરે નાદાન લોકોનો દોજખમાં થામ થાઈછે કારણ કે નાદાન અંતે કમ નેકીવાળો હોયછે.

બેત. { સરે જાહેલાન બર સરે દાર બેહ,
કે જાહેલ બખારી ગેરેફતાર બેહ.

માઈની—નાદાન લોકોનું માથું શુલી ઊપર હોયતે ભલુ અને નાદાન ખોઆરીમાં ગીરફતાર હોય તે ભલો.

બેત. { ચુ જાહેલ કસી દર જહાન ખાર નીસત,
કે નાદાન તર અઝ જાહેલી કાર નીસત.

માઈની—જાહેલ જેવો દુનીઆમાં બીજો કોઈ ખોહાર નથી અને જાહેલી જેવુ બીજુ કઈ વધારે નાદાન કામ નથી.

દર સેફતે અદલ.
ઈનસાફની તારીફમાં.

બેત. { ચુ ઈઝદ તોરાઈન હમેહ કામ દાદ,
ચેરા બર નએ આરી સંરજામે દાદ.

માઈની—જે વારે ખોદાઈ તાલા તારી સરવે કાંઈ મકશદા બર લાયો તેવારે તુ સા વાસતે ઈનસાફની રાહે નથી ચાલતો.

બેત. { ચુ અદલ સત પએરાએ ચે ખોસરવી,
ચેરા અદલરા દેલ નદારી કવી.

માઈની—જીઆરે ઈનસાફ પાદશાહીનો સણગાર છે તીઆરે તુ શા વાસતે ઈનસાફ કરવા ઊપર ચોકસ વેઆંન રાખતો નહી.

બેત. { તોરા મમલેકત પાએદારી કોનદ,
અગર મેહલત દસત યારી કોનદ.

માઈની—અગર તું ઈનસાફની રાએ ચાલશે તો તારી પાદશાહી હમેશ શુધી રેહેશે.

બેત. { ચુ નુશીરવાન અદલ કરદ એખતીઆર,
કોનુન નામે નીકસત ઝુ યાદગાર.

માઈની—જીઆરે નોશીરવાન પાદશાહે ઈનસાફ અખતીઆર કીધો તો હમણા સુધી તેનુ નેક નામ ઈ આદગારી ભરેલુ રહી ગયું છે.

બેત. { જેહાનરા બે એનસાફ આબાદ દાર,
દેલે હલે એનસાફરા શાદ દાર.

માઈની—જેહાંનને ઈનસાફે કરી આબાદ રાખ અને ઈનસાફના ચાહનાર લોકોનુ દીલ ઈનસાફથી ખુશી રાખ.

બેત. { જેહાનરા બેહ અઝ અદલ મેમાર નીસત,
કે બાલાતર અઝ મેદલત કાર નીસત.

માઈની—જેહાંનને ઈનસાફ જેવો બીજો બેહતર આબાદ કરનાર નથી અને ઈનસાફના કરતા કોઈ બીજુ ઊંચુ કામ નથી.

બેત. { ઝે તાસીરે અદલ સત આરામે મોલક,
કે અઝ અદલ હાસેલ શવદ કામે મોલક.

માઈની—ઈનસાફની રૂઈ મુલકને આરામછે ઈઆને ઈનસાફથી રૈયત સુખ પામે અને ઈનસાફથી દેશની ઈઆને રૈયત લોકોની મુરાદ હાંશેલ થાઈ.

બેત. { તોરાઝીન બેહ આખેર ચે હાસેલ બોવદ,
કે નામત શેહેન શાહે આદેલ બોવદ.

માઈની—તારૂં નામ આદેલ શેહેનશાહ હોય તેના કરતા તુને વધારે સારૂં શું હાંસેલ થાય?

બેત. { અગર ખાહી અઝ નીકબખતી નેશાન,
દરે જોલમ બંદી બર અહલે જહાન.

માઈની—અગરજો તુ નેકબખતીની નીશાણ ચાહતો હોય તો જુલમનો દરવાજો જેહાનના લોકો પર બંધ કર ઈઆને જુલમ ના કર.

બેત. { રઆયત દરીગ અઝ રઈઅત મદાર,
મોરાદે દેલે દાદ ખાહાન બરાર.

માઈની—રૈયત પર મેરબાની કરવામા અફશોશ ના કર અને ઈનસાફ માગનારાઓના દીલની મુરાદ બર લાવ.

——⸰⸰⸰——

દર મઝમતે જોલમ.
જુલમના ધીકાર વીશે.

બેત. { ખરાબી ઝે બીદાદ બીનદ જહાન,
{ ચુ બોસતાને બોરમ ઝે બાદે ખઝાન.

માઈની—જે મીસાલે પાનખરરૂતુના પવનથી ખુશનુમા બાગ ખરાબ થાયછે તેમજ ગેર ઈનસાફથી દુનીઆ ખરાબ થાઈછે.

બેત. { કશી કાતશે જોલમ જદ દર જેહાન,
{ બર આવરદ અઝ આહલે આલમ ફેગાન.

માઈની—જે કોઈઈ જેહાનમાં જુલમનો આતસ સલગાવીઓ તે સખસે આલમના લોકથી શોર અને પોકાર ઊઠાવીગો.

બેત. { મદેહ રોખસતે જોલમ દર હીચ હાલ,
{ કે ખુરશીદે મોલકત નયાબદ ઝવાલ.

માઈની—કોઈ વખતેબી જોલમ કરવાની રજા ના આપ કે તારા મુલકનો આફતાબ કદી અસત પામે નહી ઈઆને હમેશા તારો મુલક આબાદ રહે.

બેત. { સેતમ કશ ગર આહી બર આરદ જેદલ,
{ ઝનદ સુઝેશ શોલેહ દર આબો ગેલ.

માઈની—જુલમનો ખેચનાર અગર દીલથી ફક આહે મારેતો તેનો શોલ પાણી અને માટીમાબી આગ લગાડે ઈઆને તેની આહે બરી ખરાબછે.

બેત. { સેતમ બર જઈફાનો મેસકીન મકોન,
{ કે જાલેમ બદુઝખ રવદ બીસોખોન.

માઈની—બુઢા અને ગરીબ લોકો ઊપર સેતમ ના ગુજાર

સા વાશતે જે જુલમનો કરનાર બેશક દોઝખ માં જશે.

બેત.{ મકોન બર જઈફાનો બીચારે જુર,
બીયંદીશ આખેર ઝે તંગીએ ગુર.

માઈની—બુઢા અને નાચાર લોકો ઊપર જુલમ ના કર અને ઘોરની તંગીનો અંદેશો કર ઈઆને મુસલમાનો કિલુ કહેછે કે જુલમગાર કબરમા દબાઈ જાયછે.

બેત.{ બ આઝારે મરદુમ મપ્યેલ મબાશ,
જે દુદે દીલે ખાલક ગાફેલ મબાશ.

માઈની—જે કોઈ દુખીઆરો હોય તેની ઊપર જુલમ કરવાની ખાહિશ ના કર અને લોકોના દીલની આહેના ધુમાડાથી ગાફેલના રહે.

બેત.{ મકોન મરદોમ આઝારી એ તોનદ રાએ,
કે નાગેહ રસદ બરતો કેહરે ખોદાએ.

માઈની—કે તુંનદ ખાસલાતના તું મરદોમ આઝારી ના કર ઈઆને માણસને દુખ ના દે અગાર કરશેતો કે કાઈક ખોદાનો ગજબ તારી ઊપર આવી પડશે.

હર બોક્તે હેકાયાત.
સંતોસની તારીફમાં.

બેત.{ હેલાગાર કનાઅત બ દસત આવરી,
દર એકલીમે રાહત કોની સરવરી.

માઈની કે દીલ અગાર તુ સંતોસ હાથમા લાવેતો નચી તાઈના મુલકમાં તુ સરદારી કરે.

બેત. { અગર તંગ દસતી ઝે સખતી મનાલ,
કે પીશે ખેરદમંદ હીચસત માલ.

માઈની—અગરંતુ મોફલેસ છે તો તેની સખતીથી પોકાર ના માર સા વાસતે જે દાના લોકોની નજદીક માલ કુચ નથી.

બેત. { ગનીગાર નબાશી મકોન એેજ તેરાબ,
કે સોલતાન નખાહદ ખેરાજ અઝ ખરાબ.

માઈની—અગર તું તવંગર નથી તો તે વાતનો કસો અફસોસ ના કર કારણ કે પાદશાહ ગરીબ લોકો પાસે કઈ કર લેતા નથી.

બેત. { ન દારદ ખેરદમંદ અઝ ફકર આર,
કે બાશદ નબીરા ઝે ફકર એફતેખાર.

માઈની—અકેલમંદ ફકીરીથી શરમ નથી રાખતો સા વાસતે જે પેગંમબરને ગરીબાઈથી મોટાઈ મલેછે ઈઆને મુસલમાનોનો પેગંમબર અસલ ફકીર હતો પણ પાછળથી બોજોરગી પામીઓ.

બેત. { ગનીરા ઝે સીમો ઝર આરાએશ અસત,
વલીકેન ફકીર અંદર આસાએશ અસત.

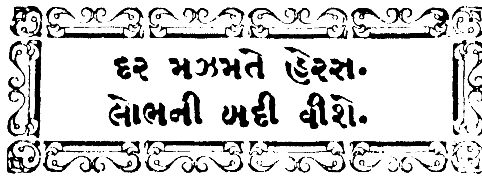
માઈની—તવંગરને સુનાં અને રૂપાંથી આરાઈશ ઈઆને સીંગારછે, પણ ફકીર તે કરતાંને બી ઘણે આસાઈશમાં છે.

બેત. { કનાઅત બહર હાલ અવલા તર અસત,
કનાઅત કોનદ હરકે નીક અખતર સત.

માઈની—હર વખતે સંતોષ કરવો બેહતરછે, જે કોઈ ભાઈગવાન હોય તે સંતોષ કરેછે.

બેત. { ઝે નુરે કનાઅત બર અફરૂઝ જાંન,
અગરદારી અઝ નીકબખતી નેશાંન.

માઈની—અગર તું નેકબખતીની નીશાન રાખતો હોય તો તારા જીવને સંતોષના નુરે કરી રોશન કર ઈઆને સંતોષ અખતીઆર કર.

દર મઝમતે હેરસ.
લોભની બદી વીશે.

બેત. { અયા ઓબતલા ગશતેહ દર દામે હેરસ,
શોદેહ મસતો લાએ અકલ અઝ જામે હેરસ.

માઈની—કે લોભના ફાંદામાં ગેરેફતાર થએલા, અને લોભની જામથી મસત થએલા બે અકલી.

બેત. { મકોન ઓમર જાએ બે તાહસીલે માલ,
કે હમ નેરખે ગોહર નબાશદ સેફાલ.

માઈની—માલ અને જર મેલવવામાં ઊમર ખરાબ ના કર ઈઆને વરશ ના ગુમાવ, સા વાસતે જે જવેર અને ઠીકરૂં કે કીમતનુ નથી ઈઆને જીંદગી જે જવેર મોસાલેછે તેને માલ મતા જે ઠીકરાં મીસાલેછે તે મેલવવામાં ખુઆર ના કર.

બેત. { હરાં કસકે દર બંદે હેરસ ઊફતાદ,
દેહદ ખેરમને ઝેનદગાની બબાદ.

માઈની—જે કોઈ લોભના ફાંદામાં પડીઓ, તેણે પોતાની જીંદગી ખરાબ કીધી.

બેત. { ગેરફતમકે અમવાલે કારૂંન તોરાસત,
હમે નેઆમતે રોબેએ મસકુન તોરાસત.

માઈની—મે કબુલ કીધુકે તારી પાસે કારૂનનો ખજાનોછે અથવા ચોખુણનો મુલક તારી પાસેછે.

બેત. { બખાહી શોદ આખેર ગેરેફતારે ખાક,
ચુ બીચારેગાન બાદેલે દરદ નાક.

માઈની—તોબી તુ દુખીઆરા લોકોની માફક દેલથી આખરે ખાકમા ગેરફતાર થાશો.

બેત. { ચેરા મીકશી મેહનત અઝ બેહેરે માલ,
કે ખાહદ શોદન નાગેહાંન પાએમાલ.

માઈની—જર પેદા કરવા થકી તું શું કરવા મેહેનત ખેંચેછે, કારણ કે તેતો ફકાઈક પાઈમાલ થશે.

બેત. { ચોનાંન દાદેઈ દેલબે નકશે દેરમ,
કે હસતી ઝે ઝોકશ નદીમો નદમ.

માઈની—તેં તારૂ દીલ જરના નકશા ઊપર કેવું બાંધેલું છે કે તેના શોકથી તું પશેમાનીનો સાથીછે.

બેત. { ચેરા મીગોદાઝી ઝે સોદાએ ઝર,
ચેરા મીકશી બારે મેહેનત ચુખર.

માઈની—પૈસા એકઠા કરવા સારૂ શા વાસતે તું તવાય છે ઈઆને બલાપો કરેછે અને શા વાસતે તું પૈસા પેદા કરનો મેહેનતનો બોજો ગધેડાની માફક ખેંચેછે.

બેત. { ચોનાંન આશકે રૂઈએ ઝર ગશતેઈ,
કે શુરીદેહ હવાલો સર ગશતેઈ.

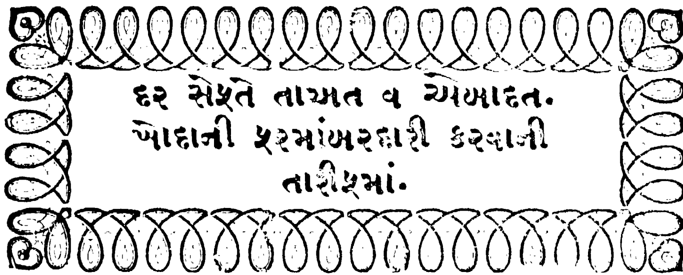
માઈની—તું પૈસા ઊપર કેવોતો આશક થએોછે કે તેથી તું દેવાનો અને સરગરદાંન થઈ રહેછે.

બેત. { ચોનાંન ગશતેઈ સેદ બેહરે શેકાર,
કે યાદત નેઆયદ ઝે રૂઝે શોમાર.

માઈની—જરનો શેકાર કરવાને તું
કે તુંને કયામતનો દાહાડાબી યાદ આવતો નથી.

બેત. { મબાદા દેલે આં ફરૂમાયે શાદ,
કે અઝ બેહેરે દોનીઆ દેહદ દીન બબાદ.

માઈની—નો હોજો તે કમીનાંનું દીલ ખુશી કે જે દુની આને વાસતે દીનને બરબાદ કરે.

દર સેફતે તાઆત વ એબાદત.
ખોદાની ફરમાંબરદારી કરવાની
તારીફમાં.

બેત. { કસીરાકે એકબાલ બાશદ ગોલામ,
બોવદ મએલે ખાતેર બે તાઆત મોદામ.

માઈની—જે શખસનુ નસીબ ગોલામ થઈ રહેલું હોય તેના દીલની ખાહેશ હમેશા ખોદાની ફરમાંબરદારી ઊપર હોય.

બેત. { ન શાયદ સર અઝ બંદગી તાફતન,
કે દોલત બે તાઆત તવાંન યાફતન.

માઈની—બંદગીથી માથું નહી ફેરવવું જોઈએ કારણકે દોલત બંદગીથી પામી શકાએ.

બેત. { ઝે તાઆત બોવદ રોશનાઈએ જાન,
કે રોશન ઝે ખુરશીદ બાશદ જહાંન.

માઈની—જેમ આફતાબથી દુનીઆ રોશનછે તે માફક બંદગીથી જીવને રોશનાઈ હોયછે.

બેત. { સાઆદત ઝે તાઆત મોયસર શવદ,
દેલ અઝનુરે તાઆત મોનવર શવદ.

માઈની—બંદગીથી નેકબખતી હાસલ થાયછે અને બંદગીના નુરથી દીલ રોશન થાએછે.

બેત. { અગર બંદી આઝ મેહેરે તાઅત મયાન,
ગોશાયદ દરે દોલતે જાવેદાન.

માઈની— અગર તું બંદગી કરવા સારૂ કમર બાંધેતો જાવેદાન સુધીની દોલતના દરવાજો તારી ઊપર ખુલે.

બેત. { જે તાઅત નયીયદ બેરહમંદ સાર,
કે બાલાએ તાઅત નબાશદ હોનર.

માઈની— દાનાવ લોકો બંદગીથી માંથું નહી ફેરવે, સા વાસતે જે બંદગીથી બીજો કોઈ હુંનર ઊંચો નથી.

બેત. { પરસતંદેહ ચે આફરીનંદેહ બાશ,
દર એવાને તાઅત નશીનંનદેહ બાશ.

માઈની— પાક પરવરદેગાર જે પેદાનો કરનાર તેની પરશ તશ કરનાર ઈઆને ભજનાર થા અને બંદગીખાંનાંમાં બેસનાર થા.

બેત. { અગર હક પરસતી કોની એખતીઆર,
દર એકલીમે દોલત શવી શેહેરીઆર.

માઈની— અગર તુ ખોદાઈતાલાની બંદગી કરવી અખતીઆર કરેતો દોલતના મુલકમાં તું પાદશાહ થાઈ.

બેત. { સર આઝ તોએ પરહીજગારી બરઆર,
કે જંનત બોવદ જાએ પરહીજગાર.

માઈની— પરહેજગારીના ગરેબાંનમાંથી માંથું બહાર કાહાડ, ઈઆને પરહેજગારી કર, કારણકે બેહેસત પરહેજગાર લોકોની જગાછે.

બેત. { બ આબે એબાદત વોજુ તાજેહદાર,
કે ફરદા જે આતશ શવી રસતગાર.

માઈની—બંદગીના પાંણીકે કરી તારા પાહીઆબ તાજા રાખ, કે કઈઆમતને દહાડે તું દોજખથી છુટે.

બેત. | નમાઝ અઝ સરે સેદક બર પાએદાર,
| કે હાસેલ કોની દોલતે પાએદક.

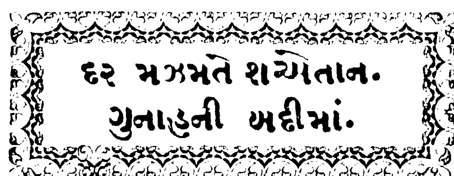
માઈની સાચાં દીલથી બંદગી કર કે જેથી હમેશાનુ બેહેશત તું મેળવે.

બેત. | ઝે તકવા ચેરાગે રવાન બર ફરૂઝ,
| કે ચુન નીક બખતાંન શવીનીકરૂઝ.

માઈની—પાકી અને પરહેજગારીથી દીલની ચેરાગ રોસ ન રાખ કે કઈઆમતને દહાડે નેક લોકોની માફક તું પણ નેક થાય.

બેત. | કસીરા કે અઝ શરઅ બાશદ શેઆર,
| નતરસદ ઝે આસીબે રૂઝે શોમાર.

માઈની—જે શખસ દીનનો લેબાસ પેહેરે, ઈઆને દીન ની રાહ ઊપર ચાલે તે શખસ કઈઆમતની આફતથી બીહે નહી.

બેત. { દેલા હરકે મહકુમે શએતાન બોવદ,
{ શબો રૂઝદર બંદે એસીઆંન બોવદ.

માઈની—ઈ દીલ જે કોઈ શેતાંનનો ફરમાંબરદાર થાય તે રાત દહાડો ગુનાહના ફંદામાં રહે.

બેત. { કસીરા કે શએતાન બોવદ પીશવા,
{ કોજા બાઝ ગરદદ બરાહે ખોદા.

માઈની—જેને રાહનો દેખાડનાર શેતાન હોય તે શખસ ખોદાની રાઈ ઊપર પાછો કાંહાંથી ફરે.

બેત. { દેલા અઝમે એસીઆંન મકોન ઝીનહાર,
કે ફરદા ઝે આતશ શવી રસતગાર.

માઇની— કે દીલ હરગેજ થઈને ગુનાહની ધારણા નાકર,
કે જેથી કીઆમતને દહાડે દોજખથી છુ...

બેત. { અગાર બર નએઆયદ ઝે એસીઆંન દેલત,
બોવદ અસફલોસ સાફેલીન મંનઝેલત.

માઇની—અગાર તારૂ દીલ ગુનાહથી દુર નહી રાખેતો,
તારી જગા સઊથી ઊંડા દોજખમા થાય.

બેત. { ઝે એસીઆંન કોનદ હુશમંદ એહતેરાઝ,
કે અઝ આબ આશદ શકર રા ગોદાઝ.

માઇની—દાનાવ લોકો ગુનાહથી પહરેજ કરે, કારણકે
જેમ ખાંડ પાણીથી પીગળેછે તેમ ઈનસાંન
ગોનાહથી પીગળેછે.

બેત. { કોનદ નીકબખત અઝ ગોનેહ એહતનાબ,
કે પેનહાન શવદ નુરે મેહેર અઝ સહાબ.

માઇની—નેકબખત ગુનાહથી પહરેજ કરે જેમ વાદલાં
થી આફતાબ છુપેછે તેમ આદમી ગુનાહમાં
ગરક થાયછે.

બેત. { મકોન નફસે અમમારેહ પેરવી,
કે નાગેહ ગેરેફતારે દુઝખ શવી.

માઇની—શરકશ નફસની પાછળ તું નાજા, ઈઆને જે
કાંઈ જીવને ભાવે તેમ કરશેતો ફકાફક તું દોજ
ખમાં ગેરેફતાર થશે.

બેત. { મકોન ખાનેહ એ ઝેનદગાની ખરાબ,
બે સહેલાબે ફેસ બદી ના સવાબ.

માઇની—બદફેલી તથા ગુનાહના રેલના પાણીકે કરીને
તારી જીંદગીનુ ઘેર ખરાબ ના કર.

બેત. { અગર દુર બાશી જે પેસકો પેજુર,
નબાશી જે ગોલઝારે પેરદોસ દુર.

માઈની—અગર તું પાપ તથા બદફેલીથી દુર રહેતો બેહેસતના બાગથી દુર નહી થાઈ.

બેત. { કસીરાકે શએતાન બોવદ ઈઆરેગાર,
કોજારાહ યાબદ બે દારોલ કરાર.

માઈની—જે શખસનો શેતાન દોશત હોય તે બેહેશતમાં કીહાં જાય.

દર સેફતે વફા.
વફાદારીની તારીફમાં.

બેત. { દેલાદર વફા બાશ સાબેત કદમ,
કેબી સેકેહ રાએજ ન બાશદ દેરમ.

માઈની—અઈ દીલ વફાદારીમાં કદમ સાબેત રાખ ઈઆ ને ઓસ્તવાર રહે; કારણકે વગર સીકાનો પૈસો કેયે ચલનમાં આવતો નથી.

બેત. { મગારદાંન જે કુયે વફા રૂયે દેલ,
કે દર રૂયે જાંનાંન નબાશી ખજેલ.

માઈની—વફાદારીના રસાતાપરથી તારા દીલનું મોહોડું પાછું ના ફેરવ, ઈઆને વફાદારી દેખાડવાથી પાછો ના ફર, કે જેથી તું તારા પીઆરાની નજદીક શરમીનદા નહી થાય.

બેત. { જે રાહે વફાગાર ન પીચી અનાંન,
શવી દુસત અંદર દેલે દોશાંમનાન.

માઈની—જો તું વફાદારીના રસતા પરથી લગામ પાછી નહી ફેરવતો દુશમનના દીલમાં બી તું દોસત થાય.

બેત. { મકોનબી વફાઈ ચુ દોરે સેપેહેર,
મતાબ અઝ શેખે દુસતાન રૂયે મેહેર.

માઈની—આસમાનનાં ચકરની મસાલ બેવફાઈ ના કર, અને દોસતના મોહોડાં તરફથી પીઆરનુ મોહોડું પાછુ ના ફેરવ.

બેત. { મનેહ પાએ બીરૂન ઝે કુચે વફા,
કે અઝ દુસતાન મી નયરઝી જફા.

માઈની—વફાદારીની ગલીમાંથી તું પગ બહાર ના કાઢ, કે દોસતથી તું જફા નહી પાસે.

બેત. { જોદાઈ ઝે અહબાબ કરદન ખતાસત,
બોરીદન ઝે યારાંન બેલારે વફાસત.

માઈની—દોસતોથી જુદાઈ કરવી ઈ ગુનાહછે, અને દોસ તોથી દોસતી તોડવી ઈ બેવફાઈછે.

બેત. { બેવદ બીવફાઈ સેરેશતે ઝનાન,
મેઆમુઝ કેરદારે ઝેશતે ઝનાન.

માઈની—બેવફાઈ કરવી ઈ ઓરત લોકોનું ખમીરછે, તે વાસતે તું ઓરતોની બદખસલત તું ના શીખ.

દર ફઝીલતે શોકર ગોયદ.
ખોદાઈતાલાના શોકર કરવાનાં
બાબમા કહેછે.

બેત. { તોરા માલો નેઅમત ફઝાયદ ઝે શોકર,
તોરા ફતહે અઝદર દર આયદ ઝે શોકર.

માઈની—ખોદાના સોકર કીધાથી તારો માલ તથા દોલત વધશે અને ફતેહ તારા દરવાજામાં આવશે.

બેત. { નરસ જોઝ બે શોકરે ખોદા બર મેઆર,
{ કે વાજબ બોવદ સોકરે પરવરદેગાર.

માઈની—ખોદાના સોકર કરવા વગર દમ બહાર ના કહાડ. ઈઆને હરદમ ખોદાતાલાના શોકર કર કે પરવરદેગારના શોકર કરવા વાજબછે.

બેત. { અગર શોકરે હકતા બરૂજે શોમાર,
{ ગોઝીરી નબાશદ એકી અઝ હજાર.

માઈની—અગર તું કયામત શુધી ખોદાઈ તાલાનાં શોકર ગોજારે તોબી પણ હજાર શોકરમાંથી ઈક શોકર નહી થાય.

બેત. { વલી ગોફતને શોકર અઊલાતર અસત,
{ કે એસલામ રા શોકરે ઊ ઝેવર અસત.

માઈની—તો પણ શોકર કરવા ઘણા બેહતરછે શા વાસ તે જે પાક લોકને શોકર અશોઈનો સણ ગારછે.

બેત. { કસીરા કે બાશદ દેલે હક શનાસ,
{ નશાયદ કે બંદદ ઝબાને સેપાસ.

માઈની—જે કોઈનુ દીલ ખોદાઈને પીછાનનારૂ હોય તેને નહી. ઘતે જે શોકર કરવાથી જીભ બંધ રાખે.

બેત. { ગર અઝ શોકરે ઈઝદ નબંદી ઝબાન,
{ બ દસ્ત આવરી દોલતે જાવેદાન.

માઈની—અગર ખોદાતાલાના શોકરથી મોહડું બંધ નહી રાખશે તો હમેશાની દોલત તું હાથમાં લાવશે ઈઆને તુને પેલી જહાનમાં બેશત મલશે.

બેત. { ... દત કોનદ શોકર ઝાએઝલાલ,
{ ઈબાદત કોનદ શોકર માલો મનાલ.

માઈની—શોકર તારો મરતબો તથા બોજોરગી જીઆદા કરે અને શોકર તારો માલ તથા દોલત વધારે.

બેત. { જે શોકરે જેહાંન આફ્રીન સરમતાબ,
{ ક દર બાગે દીન શોકરે ઊહસત આબ.

માઈની—જેહાનનાં પેદા કરનાર પાક પરવર દેગારનાં શો કરથી માથું ના ફેરવ, સાવાસતે જે દીનના બા ગમાં તેનાં શોકર પાણી મીસાલેછે. ઈઆને જે મ બાગ પાણીથી તાજો રહેછે તેમ શોકરથી દીન પણ તાજી રહેછે.

દર સેફતે રાશતી.
સચાઈની તારીફમાં.

બેત. { દેલાગાર કોની રાસતી એખતીઆર,
{ શવદ ખલકે દુનીઆ તોરા દોશત દાર.

માઈની—ઈ દીલ અગાર તું સાચાઈ અખતીઆર કરે તો તમામ દુનીઆના લોકો તારા દોસતદાર થાઈ.

બેત. { ન પીચદ સર અઝ રાશતી હુશમંદ,
{ કે અઝ રાશતી નામ ગરદદ બોલંદ.

માઈની—દાનાવ આદમી સચાઈથી માથું નહી ફેરવે, કારણકે સચાઈથી નામદારી વધેછે.

બેત. { મઝન દમ જોઝ રાસતી ઝીનહાર,
{ કે દારદ ફઝીલત યમીન બર યસાર.

માઈની—હરગેજ થઈ સાચાં સીવાઈ દમ ના મારતો ઈ આને બોલતોના, સાવાસતે જે જમનો હાથ ડાબા હાથ ઊપર મોટાઈ ધરાવેછે. ફારસીમા જમના હાથને "દસતે રાસત" ઈઆને સાચો હાથ કહેછે.

બેત. { દમ અસ રાસતી ગરઝની સોબાડવાર,
ઝે તારીકીએ જહલ ગીરી કેનાર.

માઈની—અગર તુ બામદાદની મસાલે સચાઈનો દમ મારેતો જાહેલીઆતના અંધારામાંથી દુર રહે.

બેત. { બેહ અઝ રાસતી દરજહાન કાર નીસત,
કે દર ગોલ્ર શને રાસતી ખાર નીસત.

માઈની—રાસતીથી બીજુ કોઈ વધારે ભલુ કામ નથી અને રાસતીના બાગમાં કાંટા નથી. ઈઆને સાચુ બોલનારને કશી અડચણ નથી.

દર મઝમમતે કઝબ.
જુઠું બોલવાની બદીમાં.

બેત. { કસી રા કે નારાસતી ગશત કર,
કોજા. રૂઝે મહશર શવદ રસતગાર.

માઈની—જે કોઈનુ કામ નારાસતી ઈઆને જુઠાઈજ હોય, તે કઈઆમતને દહાડે કયાંથી છુટે ?

બેત. { ઝે ના રાસતી નીસત કારી બતર,
કઝુ ગોમ શોવદ નામે નીક અએ પેસર.

માઈની—ઈ છોકરા જુઠાઈથી વધારે ખરાબ કઈ કામ નથી, શાવાસતે જે તેથી નેક નામ ગુમ થાઈછે.

બેત. { દરૂગ અએ બેરાદર મગુ ઝીનહાર,
કે કાઝેબ બોવદ ખારો બી એતેબાર.

માઈની—ઈ ભાઈ હરગેજ થઈને જુઠું બોલતોના, કારણ કે જુઠો માણસ ખોઆર અને બે ઈતબાર થાયછે.

બેત. { દરૂગ આદમીરા કોનદ શરમ સાર,
દરૂગ આદમીરા કોનદ બી વકાર.

માઈની—જુઠુ બોલવુ આદમીને શરમીંદા કરેછે અને જુઠું બોલવુ આદમીને બે હોરમત કરેછે.

બેત. { તોરા શરમ શારી નેમાયદ દરૂગ,
બ કાઝેબ દરે ગમ ગોશાયદ દરૂગ.

માઈની—જુઠું તુને શરમીંદગી પોહોચાડેછે અને જુઠું જુઠા ઊપર ગમગીનીનો દરવાજો ખોલેછે.

બેત. { ઝે કઝાબ ગીરદદ બેરદમંદ આર,
કે ઊરા નયારદ કસીદર શોમાર.

માઈની—જુઠાથી દાનાવ આદમીઓ શરમાયછે અને તેને કઈ ગણતરીમાં નહી લાવે.

બેત. { કસીરા કે ગરદદ ઝબાને દરૂગ,
ચેરાગે દેલશરા નબાશદ ફરૂગ.

માઈની—જે કોઈની જબાન જુઠી હોય તેના દીલની ચેરાગની રોશની નહી રહે.

દર બયાને સબર.
સબુરીના બેઆનમાં.

બેત. { તોરા ગર સબુરી બોવદ દસતયાર,
બ દસત આવરી દોલતે પેએદાર.

માઈની—અગર સબુરી તુને મદદગાર થાઈ તો હમેશની દોલત તારા હાથમાં આવે.

બેત. { સબુરી બોવદ કારે પેગામબરાન,
નપીચદ ઝીન રૂઈ દીન પરવરાન.

માઈની—સબુરી કરવી પેગામબરોનું કામછે, માટે દીનદાર લોકો ફરી મોહોડું નહી ફેરવે.

બેત. { સબુરી ગોશાયદ દરે કામેજાન,
કે જોઝ સાબેરી નીસત મેફતાહે આન.

માઈની—સબુરી જીવની મોરાદનો દરવાજો ખોલેછે અને સબુરી વગર બીજી કુંચી નથી ઈઆને સબુરી મોરાદની કુંચીછે.

બેત. { સબુરી તોરા કામગારી દેહદ,
જે રંજો બલા રસતગારી દેહદ.

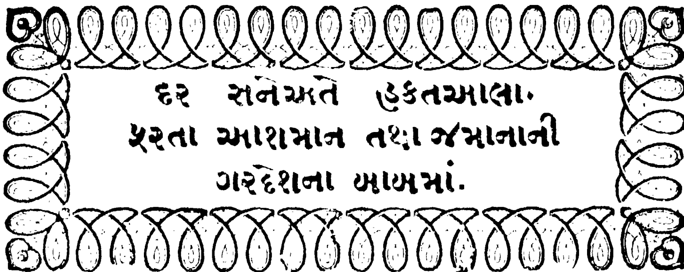
માઈની—સબુરી તારા દીલની મોરાદ બરલાવે અને મેહેનત તથા બલામાંથી છુટકારો કરે.

બેત. { સબુરી કલીદે દરે આરઝુસત,
ગોશાયંદેહ ચે કેશવરે આરઝુસત.

માઈની—સબુરી મોરાદના દરવાજાની કુંચીછે અને સબુરી ખાહેસના મુલકની ખોલનારીછે.

બેત. { સબુરી કોની ગર તોરા દીનબોવદ,
કે તઅજીલ કારે શીઆતીન બોવદ.

માઈની—જો તું ધરમી હોયતો સબુરી પકડ, કારણ કે ઊતાવળ તો શેતાનનું કામછે.

દર સનેઅતે હકતઆલા.
ફરતા આશમાન તથા જમાનાની
ગરદેશના બાબમાં.

બેત. { નેગેહ કોન બરીન ગોમબદે ઝરનેગાર,
કે સાક ફશ બોવદ બી સેતુન ઓસતોવાર.

માઈની—આઈ શુનેરી નકશીના ગુંબજ ઈઆને આસમાન પર તું નજર કર ને જોકે તેનુ છાપરૂ વગર ટેકાઈ મજબુત રહેલુંછે.

બેત. { સરા પરદેહ ચે ચરખે ગરંદ દેહ બીન,
દરૂ શમહાએ ફરૂઝંદેહ બીન.

માઈની—કે ફરતા આસમાનનો તંબુ તું જો, અને તેમાં
રોશન ચેરાગ ઈઆને તારાતરફ નજર કર.

બેત. { એકી પાસબાનો એકી પાદશાહ,
એકી દાદખાહો એકી તાજખાહ.

માઈની—ઈક ચોકીદારછે અને ઈક પાદશાહછે ઈક દાદનો
ચાહાનારછે અને ઈક તાજનો ચાહાનારછે.

બેત. { એકી દરનાએ એકીરા ગના,
એકીરા બકા ઓ એકીરા ફના.

માઈની—ઈક દુખીઆરોછે અને ઈક તવંગરછે અને ઈક
જીવેછે અને ઈક મરેછે.

બેત. { એકી બર હસીરો એકી બર શરીર,
એકી દર પલાસો એકી દર હરીર.

માઈની—એક સાદરી ઊપર અને ઈક તખત ઊપર બેસે
છે ઈક રેસમી કપડાં પેહેરેછે અને ઈક ખાદી
ના કપડાં પેહેરેછે.

બેત. { એકી બી નવાઓ એકી માલ દાર,
એકી નામોરાદો એકી કામ ગાર.

માઈની—ઈક ભીખારીછે અને ઈક માલદારછે ઈક નામુ
રાદછે અને ઈક મુરાદ પામેલોછે.

બેત. { એકી તનદોરોસતો એકી નાતવાન,
એકી સાલ ખુરદો એકી નોજવાન.

માઈની—ઈક તનદરોસતછે અને ઈક નાતવાનછે ઈક બુ
ઢોછે અને ઈક જુવાનછે.

બેત. { એકી દર સવાબો એકી દર ખતા,
એકી દર દગાઓ એકી દર દોઆ.

માઈની—કિ નેકીનો કરનારછે અને કિ ગુનાહનો કર
નારછે અને કિ દગો કરનારછે અને કિ દુવા
ગુજારનારછે.

બેત. { એકી નીક ખાલકો એકી તોનદ ખુઈ,
એકી બારદ બારો એકી જંગ જુઈ.

માઈની—કિ નેક ખસલતનોછે અને કિ તુંનદ ખસલ
તનો ઈઆને ગરમ મીજાજનોછે કિ દરગુજર
કરનારછે અને કિ કજીઆ સોધનારછે.

બેત. { એકી બર સરીરે જલાલત અમીર,
એકી દર કમંદ હવાદેશ અસીર.

માઈની—કિ જાઓ ઝલાલીના તખત ઊપર રાજા અને
કિ આફતના ફાંદામાં બદીવાન.

બેત. { એકી દર તનઓમ એકી દર અઝાબ,
એકી દર મસકત એકીકામ યાબ.

માઈની—કિ નેઆમતમાછે અને કિ અઝાબ ઈઆને
દુખમાં ગેરફતારછે કિ મેહનતમાંછે અને કિ
મોજમાંછે.

બેત. { એકી દર ગોલસતાને રાહત મોકીમ,
એકી દર ગમે રંજો મેહનત નદીમ.

માઈની—કિ ખુશાલીના બાગમા બેઠેલોછે અને કિ મેહ
નત અને દુખની ગમગીનીમાંછે.

બેત. { એકીરા ફઝુન અસતઝ અંદાઝેહ માલ,
એકી દર ગમે નાનો ખરચે અયાલ.

માઈની—કિ પાસે બેસુમાર ખજાનોછે અને કિ પોતા
ના કુંટુંબને સારૂ રોટલી અને બીજા ખરચ
ને વાસતે ગમમાંછે.

બેત. { એકીરા ફરૂઝંદેહ શમએ તરબ,
એકીરા ઝેગમ રૂઝે રોશન ચોશબ.

માઈની—ઈકની ખુશાલીની મીનબતી રોશનછે ઈઆને તે ઘણો ખુશાલછે અને ઈકનો ગમ ઈવોછે કે રોશન દહાડો ગમગીનીથી રાતના જેવોછે.

બેત. { એકી તાજદારે એકી બાજ દાર,
એકી સરફરાઝો એકી ખાકસાર.

માઈની—ઈક પાદશાહ અને ઈક રૈયત ઈક ઓધેદાર અને ઈક ગરીબ.

બેત. { એકી શાદમાનો એકી દરદમંદ
એકી કામરાનો એકી મોસતમંદ.

માઈની—ઈક ખુશી અને ઈક દલગીર, ઈક મુરાદ પામેલો અને ઈક ઊમેદવાર.

બેત. { એકી ચુન ગોલઝ બારમી ખંદેહ ઝન,
એકીરા દેલાઝારદેહ ખાતેર હઝન.

માઈની—ઈક ખુશાલીથી ફુલ મીસાલે હસતો અને ઈકનુ દીલ કંટાલેલુ અને જીવ ઊદાસ.

બેત. { એકી બસતેહ અઝ બેહરે તાઅત કમર,
એકી દર ગોનેહ બારદ ઓમરી બસર.

માઈની—ઈકે બંદગીને વાસતે કમર બાંધેલીછે અને ઈકે તમામ ઊમર ગુનાહમાં કાહાડીછે.

બેત. { એકીરા શબો રૂઝ મોસાહફ બદસત,
એકી ખાફતેહ દર કોનજે મેખાંનેહ મસત.

માઈની—ઈકના હાથમાં રાત દહાડો ખોદાના કલાંમની કેતાબછે; અને ઈક પીઠાંના ખુણામાં મસત થઈ સુતેલોછે.

બેત. { એકી બરદરે શરએ મેસમાર વાર,
એકી દરરહે કોફર ઝોનનાર દાર.

માઈની—ઈક દીનના દરવાજા ઊપર ખીલાની મીસાલે ઊભોછે અને ઈક કાફરની રાહ પરમાને જનોઈ રાખેછે.

બેત. { એકી નીક કેરદારો નીક એતેકાદ,
એકી ગરક દર બેહેર ફેસાકો ફેસાદ.

માઈની—ઈક નેક કરણી અને ઈતેકાદ વાલોછે અને ઈક બદફેલી અને ફીસાદ ઈઆને કજીઆના દરીઆમા ગરકછે.

બેત. { એકી આલેમો મોકબેલો હુશીઆર,
એકી જાહેલો મોદબેરો શરમસાર.

માઈની—ઈક વીદવાન, કાબેલ અને હુશીઆરછે અને ઈક નાદાન અને બદબખત અને નામોશી ભરેલોછે.

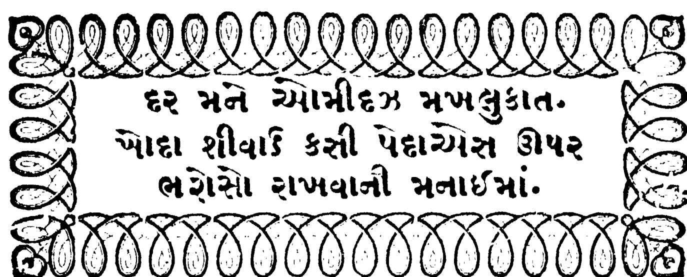
બેત. { એકી ગાઝીઓ ચાબકો પેહેલવાન,
એકી બોઝદેલો સોસતો તરસ દેહ જાન.

માઈની—ઈક મરદાનો અને ચાલાક અને પેહેલવાનછે અને ઈક હીચકારો અને આલસુ અને જીવથી બીકણોછે.

બેત. { એકી કાતેબ હલે દીઆનત જમીર,
એકી દોઝદ બાતેન કે નામશ દબીર.

માઈની—ઈક ખરો ઈકીનદાર ગુમાસતોછે અને ઈક નામે મેહતોછે પણ દીઆનતે બુરોછે.

બેત. { અઝીન પસ મકોન તકીએહ બર રૂઝગાર,
કે નાગેહ ઝે જાનત બર આરદ દમાર.

માઈની—હવે પછી જમાના ઊપર તુ તકીઆ ના કર ઈ
આને ભરૂસો ના રાખ સાવાસતે જે ઈ જમા
નો ઈકાઈક તારા જીવનો ધુંઆ કાહાડી નાખશે.

બેત. { મકોન તકીએહ બર મોલકો માલો હશમ,
કે પીશ અઝતો બુદસતો બાદઝ તો હમ.

માઈની—પાદશાહી તથા મરતબા તથા લશકર ઊપર ક
ઈ ભરોસો ના કર કારણકે ઈ તારી અગાઊ પ
ણ હતા અને તારી પછી પણ રહેશે.

બેત. { મકોન તકીએહ બર લશકરે બી અદદ,
કે શાયદઝે નોસરત નઓ આયદ મદદ.

માઈની—બેસુમાર લશકર ઊપર ભરોસો ના રાખ કારણ
કે કદાચ ફતેહ તુને મદદ નહી કરશે, ઈઆ
ને તુ ફતેહ નહી પામશે.

બેત. { મકોન તકીએહ બર મોલકો તાજો લેવા,
કે નાગેહ દરાયદ સેપાહઝ બલા.

માઈની—રાજ અને તાજ અને વાવતા ઊપર ભરોસો
ના કર કારણ કે આફતનો સીપાઈ ઈઆને
આફતનુ વાદલુ તારી ઊપર ઈકાઈક આવી પ
ડશે.

બેત. { મકોન તકીએહ બર મોલકે ફરમાન દેહી,
કે નાગેહ ચુ ફરમાન રસદ જાન દેહી.

માઈની—તારા તાઈબેના મુલક ઊપર ભરોસો ના કર કારણકે જીઆરે ખોદાનો હુકમ આવશે તીઆરે તુ તારો જાન આપશે ઈઆને તે તુને કઈ કામ આવનાર નથી.

બેત. { મકોનં શાદમાની બગંજો ખદમ,
કે નાગેહ શવદ સાર બસાર કલદમ.

માઈની—દોલત અને ચાકરો પર ખુશી ના થા; કારણ કે કીકાઈક તમામ નહી હતુ કીવુ થઈ જશે.

બેત. { મકોન બદકે બદ બીની અઝ આરે નીક,
નમી રૂયદઝ શાખે બદ બારે નીક.

માઈની—ખરાબ કામ ના કરકે જેથી તું નેક દોસતદારોથી ખરાબ જોય જે માફક ખરાબ દાંખલી ઊપર સારાં ફલ ઊગતાં નથી.

બેત. { મકોન શાદમાની બ જાહો જલાલ,
કે બી બઓફ નોકસાન બે બાશદ કમાલ.

માઈની—તું મરતબા અને દબદબાપર ખુશાલ ના થા, કે વગર ધાસતોઈ વધતું નુકશાન થશે.

દર નાપાએદારીએ દોનીઆ.
ફાનો દુનીઆ વીશે ?

બેત. { બસા પાદશાહાને મોલતાન નેશાન,
બસા પેહલવાનાને કેશવર સેતાન.

માઈની—ધણાઈક પાદશાહો પાદશાહી નીશાનના થઈ ગયાછે અને ધણાઈક પેહેલવાનો મુલક જીતનાર હતા.

બેત. { બસા તોનદ ગોરદાને લશકર શેકન,
બસા શીર મરદાને શમશીર ઝન.

માઈની—ઘણાઈક શુરા પેહલવાનો લશકર હરાવનારા હુતા, અને ઘણાઈક વાઘના જેવા મરદો તલવાર મારતા હતા.

બેત. { બસા માહ રૂયાને શમશાદ કદદ,
બસા મોશક બુયાને ખુરશીદ ખદદ.

માઈની—ઘણી ખુબસુરત ઓરતો સરવ જેવી હતી ઘણી કસતુરી જેવી ખુશબોદાર અને આફતાબ મીસાલના ગાલ વાલી હતી.

બેત. { બસા મહારૂયાને નઓ ખાસતેહ,
બસા નઓ અરૂસાને આરાસતેહ.

માઈની—ઘણીઈક ખુબસુરત જુવાન ઓરતો હતી અને ઘણી ઈક તરત પરણેલી સંગાર સાથની હતી.

બેત. { બસા નામદારો બસા કામગાર
બસા સરવ કદો બસા ગોલેઝાર.

માઈની—ઘણા સરદારો અને ઘણા મુરાદ પામેલા હતા; ઘણા સરવ જેવા સીધા કદના અને ફુલના જેવા ગાલના હતા.

બેત. { કે કરંદદ પઓશાહને ઓમર ચાક,
કશીદંદ સર દર ગરીબાને ખાક.

માઈની—ઊપર કહેલા બધાઓઈ જીંદગીના જબો ફાડીઓ અને માંથું ધુલના ગરીઆનમાં ઘાલીઊ, ઈઆને બધા અતવાઈ ગયા.

બેત. { સબાતી નદારદ જહાન એ પેસર,
બે ગફલત મબરોમર દર વએ બસર.

માઈની—અઈ નાદાન આ દુનીઆ પાઈદાર નથી ઈઆને ઈનો ભરોસો નથી, વાસતે તારી ઊમર તું ગફલતીમાં ના ગુજાર.

બેત. { મનેહ દેલ બરીન કાખે ખોરરમ હવા
{ કે મીબારહજ આસમાન સદ બલા.

માડની—આ સારી હવાના મેહલ ઊપર દીલ ના લગાડ, કારણ કે આસમાન ઊપરથી ડની ઊપર સો મુસીબતો વરસેછે.

બેત. { ચોનાન ખેરમને ઓમરે શાન શેદ બબાદ,
{ કે હરગેઝ કસી ઝઆન નેશાની નદાદ.

માડની—ઊપર કહેલા સરવેની જીંદગી ડેવી નાબુદ થઈ છે કે તેઓની કઈ નીશાન પણ રહી નથી.

બેત. { મનેહ દેલ બરીન દએરે કોહનેહ ખરાબ,
{ કે ખાલી નબાશદ ઝે રંજો અઝાબ.

માડની—આ જુના અને ભાગેલા દેહેરાં ઈઆને આ ફાની દુનીઆ ઊપર તારૂ દીલ ના લગાડ, કારણ કે ડ મેહનત અને દુખથી ખાલી નથી ઈઆને ભરપુરછે.

બેત. { દરીન બાગે રંગીન દેરખતી નરોસત,
{ કે માનદ અઝ કફાએ તબર ઝન દોરોસત.

માડની—આ રંગીન બાગમાં ડેવું ડક ઝાડ નથી ઊગીઊ કે જે કોદારી મારનારના ફતકાથી આખુ રચું હોય, ઈઆને આ દુનીઆ બાગ મીસાલછે ઈઆને માણસ તે ઝાડ મીસાલછે અને જેમ ઝાડ કોદારીના ફતકાથી બનચતુ નથી તેમ માણસ મોહોતની ચુંગાલમાંથી બનચતો નથી.

બેત. { મનેહ દેલ બરીન દએરે નાપાચોદાર,
{ ઝે સઆદી હમીન યક સોખન ગુશદાર.

માડની—શેખ શાદી કહેછે કે (એ માનવી) મારી ડક વાત શાંભળ કે આડ ફાની દેહેરાં ઊપર ઈઆને દુનીઆ ઊપર તારૂ દીલ ના લગાડ.

તમામ.